
Streszczenie

Niniejsza dysertacja stanowi krytyczną analizę dyskursu mitu piękna, który przejawia się w ideologii *Cosmopolitan*. Językowej analizie poddano niewielki wycinek wspomnianego dyskursu, realizowanego poprzez codzienne horoskopy magazynu *Cosmopolitan*, stanowiące materiał badaczy w rozprawie.

Celem pracy jest analiza dyskursu oraz mitu piękna rozumianego jako zbiór fałszywych przekonań dotyczących kobiecości, ról społecznych kobiety, jej tożsamości i seksualności. Podstawę badania stanowi założenie, że mit jest słowem, a więc zjawiskiem dyskursywnym i poprzez język kształtuje i wzmacnia społeczno-kulturowo-językowy obraz kobiety i kobiecości w perswazyjny sposób, by realizować oczekiwania i wymagania zanurzonej w patriarchalnej kulturze współczesnej rzeczywistości konsumpcyjnej.

Praca obejmująca część teoretyczną, badawczą oraz wnioski, podzielona została na osiem rozdziałów poprzedzonych *Wstępem*, który przedstawia cele i zakres rozprawy.

Rozdział 1 dotyczy analizy dyskursu oraz przedstawia horoskop jako gatunek stanowiący reprezentację dyskursu mitu piękna.

Rozdział 2 mówi o micie jako zjawisku dyskursywnym, definiuje pojęcie mitu oraz przybliża mechanizm jego funkcjonowania.

Rozdział 3 prezentuje językowo-kulturowy obraz współczesnej kobiety oraz relację kobieta-ciało-tożsamość w ujęciu feministycznym. Rozdział ten wyjaśnia również zjawisko mitu piękna we współczesnym społeczeństwie konsumpcyjnym.

Rozdział 4 zawiera charakterystykę badania, szczegółowo określa cele i metodologię analiz poczynionych w pracy, wyjaśnia ponadto motywy użycia horoskopów *Cosmopolitan* jako materiału badawczego.

Rozdział 5 prezentuje dyskursywny wymiar mitu piękna i obejmuje analizę jakościową oraz ilościową badanych tekstów. Omówiono tu aspekty dyskursu, takie jak społeczność dyskursu oraz kontekst. Przedstawiono także manifestacje języka kobiet oraz języka sukcesu w badanym korpusie.

Rozdział 6 skupia się na aksjologicznym wymiarze dyskursu mitu piękna i jest próbą wyjaśnienia mechanizmu tego zjawiska. Mit piękna jest tu omówiony w odniesieniu do wartości, stereotypów, ciała oraz tożsamości.

Rozdział 7 podsumowuje poczynione obserwacje i spostrzeżenia, proponując modelowy horoskop *Cosmopolitan*. Omówienie stworzonego prototypu jest jednocześnie wstępem do drugiej części tego rozdziału, w którym autorka prezentuje własną interpretację mechanizmu mitu piękna.

Rozdział 8 stanowi ostateczne podsumowanie całości dysertacji oraz zawiera wnioski, które wskazują na obecność mitu piękna w dyskursie reprezentowanym przez ideologię *Cosmopolitan*, a realizowanym poprzez teksty horoskopów i kontekst, w którym są one zanurzone. Dyskurs mitu piękna został tu poddany krytyce ze względu na jego krzywdzący wpływ na społeczno-kulturową konstrukcję tożsamości kobiety we współczesnej, patriarchalnej kulturze zdominowanej przez konsumpcjonizm, zorientowanej na finansową korzyść i utrzymanie określonej relacji władzy.

Praca zaopatrzona jest ponadto w *Bibliografię*, *Spis tabel*, *Spis rysunków* oraz *Załącznik*.

Summary

The present dissertation constitutes a critical analysis of the discourse of the beauty myth which manifests itself in the *Cosmopolitan* ideology. The linguistic analysis was conducted on a sample of the above-mentioned discourse, realised by daily horoscopes of the *Cosmopolitan* magazine. These *Cosmopolitan* horoscopes constitute a research material in the thesis.

The aim of the work is the study of discourse and the beauty myth understood as a compilation of false convictions concerning femininity, social roles of women, their identity and sexuality. The essential assumption in the research is that myth is a type of speech and, therefore, a discursive phenomenon, and that it persuasively shapes and reinforces the socio-cultural-linguistic image of women and femininity in order to fulfil the expectations and requirements of contemporary consumer reality embedded in patriarchal culture.

The work consisting of theoretical background, a research part and conclusions has been divided into eight chapters, preceded by *Introduction* presenting fundamental aims and the scope of the research.

Chapter 1 concerns discourse analysis and presents horoscope as a genre representing the discourse of the beauty myth.

Chapter 2 describes myth as a discourse phenomenon, attempts at defining the concept of myth and discusses the mechanism of its functioning.

Chapter 3 presents the linguistic-cultural picture of the contemporary woman and the woman-body-identity relation as approached from the feminist perspective. It also explains the beauty myth phenomenon in contemporary consumer society.

Chapter 4 includes the characteristics of the research, outlines aims and the methodology of the analyses conducted in the work, it also explains the reasons for applying *Cosmopolitan* horoscopes as a research sample.

Chapter 5 reveals the discursive dimension of the beauty myth. The analysis embraces a qualitative and quantitative study of the texts in question. Different aspects of discourse, such as discourse community and context have also been discussed here. Furthermore, the

chapter presents lexical, syntactic and compositional manifestations of the language of success in the corpus.

Chapter 6 focuses on the axiological dimension of the discourse of the beauty myth and is an attempt at explaining the mechanism of this phenomenon. To an extent, the chapter is simultaneously a critical consideration of the beauty myth, although the actual criticism of the discourse is included in the last chapter.

Chapter 7 is an attempt to create a prototypical *Cosmopolitan* horoscope. This specific summary of the research is simultaneously an introduction to the author's own interpretation of the mechanism of the beauty myth.

Chapter 8 constitutes the summary of the dissertation and includes conclusions which indicate the presence of the beauty myth in the discourse represented by *Cosmopolitan* ideology, and realised through horoscopolical texts and the context in which they are embedded. The discourse of the beauty myth is critically approached due to its detrimental influence on the socio-cultural construction of female identity in contemporary patriarchal culture dominated by consumerism, and targeted at financial benefits and the maintenance of particular power relations.

Lastly, the dissertation includes *Bibliography*, *Index of tables*, *Index of figures* and *Appendix*.